

Wojciech B. Cieśliński

Akademia Wychowania Fizycznego we Wrocławiu

SEMIOLOGIA DEKODOWANIA WIEDZY W ORGANIZACJACH SIECIOWYCH

1. Wstęp

Problemem badawczym niniejszego opracowania jest wskazanie na semiologię jako naukę o znaku i znaczeniu, w kontekście możliwości jej wykorzystania do identyfikacji i opisu wiedzy w wirtualnych organizacjach sieciowych (patrz: [Martniak 1978; Martyniak 2000; Berners-Lee 2001, za: Przechlewski, Auksztol, w: Niedzielska i in. (red.) 2004; Cieśliński 2004b]). Wykorzystane w inwentyce przemysłowej koncepcje semiologii graficznej wskazuje Zbigniew Martyniak. Przechlewski i Auksztol wskazują na wykorzystanie internetowych standardów reprezentacji wiedzy do zarządzania wiedzą w firmie. Semantic Web, czy semiologia graficzna, to wizja rozwoju metodyki identyfikacji i wykorzystania rozproszonej informacji, danych i wiedzy w wirtualnych organizacjach sieciowych. Cieśliński opisuje wykorzystanie semiologii do procesów konotacji i denotacji znaków w sieciach organizacyjnych.

Przedmiotem badań jest zatem rzeczywistość informacyjna i informatyczna, czyli to, co określa Janusz Czekaj mianem informacji jako procesu i jako produktu [Martyniak 2000, s. 23]. Wskazać należy, że niniejsze opracowanie, niestety (stety?), musi oscylować między „teorią języka, filozofią, bardzo ogólnie pojmowaną analizą systemową a miejscami i poetyką” [autor nie znany], na co wskazuje Umberto Eco [2000].

2. Organizacja sieciowa – między chaosem a elastycznością

Organizacje sieciowe są twórcami kultury organizacyjnej, wymuszonej przez wzrost konkurencyjności i globalizacji. Tylko elastyczne, „szybkie przedsiębiorstwo”, wykorzystujące nadarzające się okazje, jest w stanie przetrwać. Dlatego te

dwa czynniki (rozmytość struktur i elastyczność) znoszą się i jednocześnie generują następny problem. Mianowicie OS, funkcjonujące na zasadzie transferu i konwersji wiedzy, borykają się z problemem kodowania i dekodowania informacji, które rosną w postępie geometrycznym. Z tego powodu konieczne jest poszukiwanie w procesie denotacji ich zasadniczych desygnatów, czyli intuicyjnie odbieranych znaczeń (komunikaty niepuste) z procesami konotacyjnymi, czyli interpretacją znaków, po ich wstępnym oznaczeniu w postaci nadające się do konwersji i transferu. Umożliwia to prawie jednoznaczne zdefiniowanie rodzaju wiedzy i kodów, za których pomocą można je transferować w postaci umożliwiającej adresatom efektywne ich wykorzystanie.

Cechą charakterystyczną organizacji sieciowych jest przede wszystkim przepływ wiedzy w sieciach [Perechuda 1997; Cieśliński 2004a].

W jaki sposób, tworząc organizację sieciowe, organizować przepływ wiedzy, celem jej skutecznego wykorzystania? Zaczniemy od zdefiniowania, czym jest semiologia, w perspektywie możliwości efektywnej identyfikacji i opisu wiedzy.

3. Teoria znaku i znaczenia

Od Pearse'a przez de Saussure'a, wprowadzona jeszcze przez Locke'a semiologia, nauka o znaku, jest nauką międzydiscyplinarną, mającą swe konotacje w takich dyscyplinach, jak psychologia, matematyka, socjologia. Jednym słowem, semiologia bada działalność człowieka, jego zachowania w perspektywie społeczno-kulturowej. Bada więc zjawiska społeczne i kulturowe pod „obsesją” komunikatywności [Eco 2000, s. 375]. W zależności od tego, czego dotyczy badanie, co jest jego przedmiotem, wybiera się narzędzia, które ujawniają (tegoż przedmiotu) naturę komunikatywną. Nie trzeba uzasadniać, że organizacja jest systemem komunikatywnym. Nie wynika to jedynie z faktu, że organizacja jest tworzona i trwa wtopiona w układ relacji międzyludzkich zarówno w jej wnętrzu, jak i w otoczeniu. Relacje te tworzą fakty społeczne, które po akceptacji otoczenia stają się faktami kulturowymi. A zatem komunikatywna natura organizacji gospodarczych to wyróżnienie tych elementów jej struktur, które kreują wartość dodaną, czyli tę wartość, na której najbardziej zależy klientowi, czyli to coś, za co klient jest skłonny zapłacić.

Rozwój organizacji trzeciego tysiąclecia to kreowanie, trwanie i rozwój struktur sieciowych, wspieranych najnowszymi technologiami teleinformatycznymi. Celem takiego kierunku rozwoju organizacji gospodarczych jest optymalizacja gry na zasobach niematerialnych (tu przede wszystkim mamy na myśli wiedzę menedżerską). Znak i znaczenie to pojęcia związane z systemami, których cechą charakterystyczną jest komunikatywność. W dalszej części artykułu opisano sieci jako takie systemy.

4. Sieci jako system komunikatywny

1. Organizacja jako system komunikatywny cechuje się procesualnością, czyli przepływem informacji w organizacji. To przede wszystkim układ wejścia, stanów tego procesu i wyjścia, których celem jest zaspokojenie potrzeb w zakresie wiedzy, danych i informacji klientów organizacji.

2. Semiologia sieci komunikacyjnych to poszukiwanie odpowiedzi na pytanie, jak przebiegają procesy denotacji i konotacji informacji, danych i wiedzy w organizacji.

3. Najnowsze technologie teleinformacyjne powodują redundancje. Nadmiar informacji czyni z organizacji, w szczególności organizacji wirtualnych, siłosy wiedzy, których okoliczności powodują ciągle nowe możliwości dekodowań [Eco 2000, s. 407].

Zakładając powyższe, istota tak sformułowanych zagadnień sprowadza się do opisu sieci jako systemu komunikatywnego, składającego się z następujących elementów:

- 1) układu znaczonego,
- 2) układu znaczącego,
- 3) układu odniesienia.

Powyższa strukturalizacja problemu, jakim jest opis sieci jako systemu komunikatywnego za pomocą semiologii, generuje następny problem, mianowicie: czy istnieje jakieś optimum, które z jednej strony strukturalizuje działania w sieciach, z drugiej jest dynamicznym układem procesu działania?

5. Struktura a procesy semiozy

Czy istnieje coś wspólnego i/lub alternatywnego w relacji STRUKTURA a PROCES? Jedno jest na pewno bardzo statyczne, jest elementem budowy uniwersum. Próba podejścia strukturalistycznego do badania zjawisk społecznych czy też kulturowych w perspektywie znaku i znaczenia, a w konsekwencji badanie ich znaczenia w obsesji komunikacyjnej jest Saussurowską tezą przeciwstawiającą się obiektywnie potwierdzonej tezie o nieoznaczoności Heisenberga, wskazującej na subiektywizm badań, które zawsze odbywają się z jakiejś perspektywy.

Łańcuch komunikatywny zakłada, że komunikat znaczący [Eco 2000, s. 356] w chwili dotarcia do adresata jest pusty. Oznacza to, że bez nadania mu znaczenia nie ma żadnych denotacji, jest pusty, nie stanowi żadnego sensu, a jedynie wartość samą dla siebie. Adresat stara się rozpoznać komunikat jako układ znaczący i nadać mu w procesach denotacji i konotacji, przez przypisanie znaczeń, znaczenie. W pierwszym etapie jest to proces dekodowania przez intuicyjny odbiór z zastosowaniem kodów bazowych. Jeżeli jestem w stanie je wyczuć za pomocą moich kodów bazowych, zaczynam dokonywać oznaczania przez zastosowanie innych kodów, bardziej wysublimowanych, tu osobistych i grupowych.

Między strukturą a procesem jest taki związek, że wejściowe kody stosowane w interpretacji nie są tymi, które należało zastosować. Dalsze działanie w tym procesie powinno skutkować przyjęciem innych kodów na wyjściu tego procesu, co w konsekwencji powinno dać ostateczne oznaczenie znaku i przypisanie znaczenia. Między strukturą a procesem znajduje się delikatna nić, łącząca możliwości dekodowania wiedzy w sieciach.

6. Semiologia a dekodowanie wiedzy w sieci

Semiologia jako nauka o znaku i systemach znakowych, czyli kodach, dostarcza wiedzy, w jaki sposób identyfikować kody i jakie kody stosować w celu właściwego oznaczania informacji, jakie niesie ze sobą określony komunikat i proces przekształcania ich w wiedzę. Semiologia jest instrumentem, za którego pomocą można dokonywać transferu wiedzy i jej konwersji. A zatem, zarządzanie wiedzą w OS to przede wszystkim sposób kodowania i dekodowania informacji, w sposób umożliwiający ujawnianie wiedzy niejawnej, dekodowanie wiedzy gorącej i jej transfer w postaci wiedzy jawnej i zimnej oraz chronionej w przestrzeń sieci. Semiologia ma za zadanie zatem wspomóc pozyskiwanie wiedzy, dyfuzję i dzielenie się nią.

Semiologia sieci i dekodowanie wiedzy w sieciach to poszukiwanie odpowiedzi na następujące pytania:

1) Istotą sieci jest przede wszystkim funkcjonowanie podmiotów gospodarczych w gęstym otoczeniu społecznym. Oznacza to, że muszą dokonywać wyborów w procesie optymalizacji gry na zasobach niematerialnych organizacji w rywalizacji i/lub kooperacji pozytywnej z innymi podmiotami. Czy jest możliwa optymalizacja gry na zasobach wiedzy w gęstym otoczeniu gospodarczym?

2) Jak funkcjonują sieci gospodarcze, których podstawą trwania jest pozyskiwanie i dzielenie się wiedzą?

3) Czy budowa sieci gospodarczych to przede wszystkim przepływ wiedzy w wirtualnych procesach, których cechą jest rozmytość granic?

Wirtualne sieci organizacji funkcjonują na bazie systemu zarządzania procesami przepływu wiedzy. Ich efektywność zależy od stopnia ich integracji w rozproszonym środowisku, co wpływa na uelastycznienie ich działania [Perechuda, Cieśliński 1999]. Oznaczanie to proces kodowania i dekodowania informacji w procesach komunikowania się w sieciach. Ich podstawą jest proces denotacji i konotacji mający na celu zdefiniowanie desygnatów informacji i ostateczne przypisanie znaczenia.

Zarządzanie procesami wiedzy w OS to przede wszystkim zarządzanie jej przepływami, których wejściem jest denotowana informacja, decydująca o tym, że proces komunikowania się nie jest „pusty”. Wstępnie podmiot przypisuje sens informacji. Kolejną fazą tego procesu jest jednoczesne denotowanie informacji i konotowanie jej dodatkowych znaczeń na wyjściu procesu komunikacyjnego.

Co denotują powyższe założenia? Celem określenia, jak analizować procesy komunikacyjne w organizacji, można i należy zdefiniować tzw. słownik kodów, czyli semiotyki wiedzy. Zanim przejdziemy do szczegółów, opiszemy ogólne założenia metod semiologii.

7. Metody semiologii

Jedną z funkcji metod semiologii jest możliwość orzekania o strukturach (układach relacji występujących w systemach komunikatywnych, czyli również w systemach organizacji). Orzekanie o strukturach, inaczej rozpoznawanie kodów, odbywa się na poziomie fenomenów komunikacji. Są to te elementy komunikowania się, które umożliwiają wprost „odczytywanie organizacji”, czyli interpretowanie zjawisk komunikowania się w organizacji, a w konsekwencji denotowanie informacji zawartej w komunikacie. Denotacje to proces przypisywania realnych desygnatów znaków używanych w procesie komunikacyjnym. Dynamika organizacji umożliwia również znaczne redundancje znaków w procesie konotacyjnym, czyli przypisywanie wszystkich możliwych oznaczeń znaków i ich systemów, czyli kodów. A zatem badania semiologiczne analizują zjawiska społeczno-kulturowe, jakimi są procesy komunikowania się w organizacji, i systemy konwencji kulturowych, jakimi są kody.

Stosowanie semiologii jako instrumentu w definiowaniu informacji i wiedzy w WOS to sposób oznaczania, czyli sposób oznaczania systemu znaków, czyli kodów, w znaczenia interpretowane na potrzeby pozyskania właściwych informacji. Celem tego procesu jest podejmowania racjonalnych decyzji. Proces ten to interpretacja informacji umożliwiającej przekształcenie jej w system danych, a tego z kolei w wiedzę.

Badania te ograniczają zatem swoje dociekania do ustalenia kodów kulturowych, jakimi posługują się podmioty funkcjonujące w organizacji i na tym tle artykułowane są (redundantnie lub informacyjnie) komunikaty oraz zmiany, jakie wywołuje w systemach konwencji kulturowych wymiana kodów w czasie i przestrzeni poprzez grę na zasobach niematerialnych, jakimi są kody, którymi się posługują w sposób jawny i/lub ukryty denotując i konotując informację w wiedzę jawną i/lub niejawną.

Zakłada się, że kody to modele strukturalne możliwej wymiany społecznej. Jej elementem jest wymiana komunikacyjna, jak każdego zjawiska kulturowego. Historyczność procesów komunikacji jest konsekwencją przyjęcia tezy, że nie sposób obiektywnie ująć następowanie po sobie oznaczników, redundantnych w postępie geometrycznym. Znaczenie nadawane jest w procesie oznaczania. Nie można jednak oznaczyć znaku bez odniesienia go do innego, a tego do następnego. A zatem jest to problem „węża zjadającego własny ogon”. Czy istnieje zatem struktura umożliwiająca właściwe interpretowanie zjawisk zachodzących w organizacjach? Pośrednio można powiedzieć, że nie, ponieważ komunikatywna natura

organizacji wymusza traktowanie jej jako procesu, czyli dynamicznego zjawiska społecznego zdeterminowanego działaniem, decyzjami i relacjami, jak powiada Drucker, czyli tymi elementami, które stanowią sens jej funkcjonowania i rozwoju. Przejdźmy zatem do sformalizowanych systemów znakowych, czyli kodów (semiotyk).

8. Semiotyki wiedzy

Semiotykami nazywać możemy poszczególne systemy znaków, jeżeli są one sformalizowane lub możliwe do sformalizowania (wymagające jakiegoś wyróżnienia w określonej dziedzinie, w której do tej pory nie domyślano się istnienia kodów).

Pierwszy ustrukturalizowane semiotyki wprowadził Hjelmslev w 1943 r. w *Omkring sprogteoriens grundlaegeise* [za: Eco 2000, s. 376], wskazując, że oprócz języka naturalnego trzeba wyróżnić inne systemy znaków, czyli inne semiotyki, przekładalne na system języka naturalnego. Duński językoznawca dzieli te semiotyki na denotacyjne i konotacyjne. Czyli, na zasadzie kodu, pewien oznacznik denotuje pewne znaczenie. Jest to stosunek jednoznaczny i bezpośredni, ściśle określony przez użyty w tym procesie kod. Proces konotacji powstaje wtedy, gdy para złożona z oznacznika i z denotowanego znaczenia staje się w całości oznacznikiem jakiegoś znaczenia dodatkowego.

Jednym słowem, procesy denotacji oznaczają jednoznacznie to, czym dany znak jest. Z kolei, proces konotacyjny to taki proces, w którym przez oznaczenie przypisujemy dodatkowe znaczenie.

Sformalizowane systemy znaków, czyli semiotyki, występują też w takiej dziedzinie, jaką jest organizacja. Każda organizacja ma skodyfikowany system znaków, którymi się posługuje. Od organizacji *profit orientem*, do *non profit orientem*, od wirtualnych po tradycyjne, tworzą swoje specyficzne systemy znakowe, czyli kody. Posługują się nimi nieświadomie. Jednak istnieje konieczność ich klasyfikowania, usystematyzowania, w celu standaryzowania procesów komunikowania się w organizacji. Procesy te stanowią podstawę optymalizacji gry na zasobach niematerialnych, w tym przede wszystkim na zasobach wiedzy. Prosta denotacja nie wystarczy. Jest ona jedynie pustym komunikatem, do momentu, kiedy nadane zostanie w procesie konotacyjnym inne znaczenie, wartość, która przekłada się na transfer i konwersję wiedzy w przestrzeń sieci. Przestrzeń ta musi być wypełniona wiedzą jawną i zimną, jednoznacznie denotowaną z poziomu wiedzy niejawnej i gorącej.

Semiotyki przejawiają się w systemach komunikowania się, tworzą wiedzę. Jej zdefiniowanie, pozyskanie, dyfuzja i procesy dzielenia się przebiegają w procesach komunikowania się, co oznacza, że można w sposób twórczy przypisać im znaczenie w kontekście wiedzy, jaką sobą oznaczają. Procesy te (denotacje i konotacje) w kontekście przedmiotu analizy należy przyjąć jako warunek konieczny.

Są bowiem przypadki, w których posługiwanie się wyłącznie denotacyjnym kodem języka może wpływać na niewłaściwe i/lub niepełne interpretowanie różnych poziomów komunikatu. Chodzi tu m.in. o ujawnianie wiedzy niejawnej, która *de jure* i *de facto* stanowi podstawę wielu decyzji strategicznych w organizacji. Proste, jednoznaczne oznaczenie, wyłącznie w procesie denotacji, nie jest wystarczające, szczególnie w organizacjach bazujących na wiedzy jako produkcie oraz organizacji o rozmytych granicach, wspomaganych najnowszymi technologiami informacyjnymi. A zatem spróbujmy najpierw zdefiniować jakie semiotyki, czyli sformalizowane systemy znaków, są zbadane i mają sformalizowaną strukturę kodów, jednoznacznie denotowanych.

Do tej pory zidentyfikowano i oznaczono 14 grup semiotyk (tab. 1), czyli sformalizowanych systemów znaków-kodów, niezbędnych w procesie zarządzania wiedzą, jej transferem i konwersją [Eco 2000, 380 i n.; zob. też: Cieśliński 2004a].

Jak odnieść tę klasyfikację, której prekursorem był Hjelmslev, a kontynuacją jego systematyzacji są badania językoznawców [zob. m.in. seria wydawnicza Uniwersytetu Wrocławskiego „Język a Kultura” 1987-1997], do badań nad systemem zarządzania wiedzą w organizacjach wirtualnych?

Można wskazać, że podstawą jest podział wiedzy w organizacji na jawną i ukrytą oraz zimną i gorącą. W ramach tego podziału trzeba pamiętać o wiedzy chronionej, której treść jest obwarowana przepisami prawnymi i w szczególności podlega analizie semiologicznej i z pewnością tworzy sformalizowany system, czyli semiotyki wiedzy chronionej.

Poniżej przedstawiono pierwszy szkic strukturalizacji systemu komunikatywnego, jakim jest organizacja i semiotyki wiedzy. A zatem dokonajmy próby strukturalizacji i spróbujmy zdefiniować semiotyki wiedzy w organizacji wirtualnej.

Wiedza jawna to wiedza ogólnodostępna, identyfikowana w fazie denotacji, czyli fazie intuicyjnej. Wiedza jawna jest wiedzą, którą uzyskuje każdy, kto otrzyma w komunikacie informacje, których znaczenie jest jednoznaczne, automatycznie denotowane.

Wiedza ukryta jest wiedzą nie ujawnianą albo świadomie, albo nieświadomie. W pierwszym przypadku należy zmienić kontekst pozyskania danej wiedzy. Zmiana kontekstu, tu mamy na myśli zmianę sytuacji, umożliwia ujawnienie wiedzy, która poprzez inne systemy znaków zostanie zdekodowana i możliwa do dyfuzji, celem dalszego jej wykorzystania. A zatem jej istotą jest ukrycie świadome i nieświadome. W jednym i drugim przypadku chodzi w teorii komunikacji o to, by zmienić warunki, w jakich jest ona ukrywana. Te warunki determinują jej ukrycie lub ostatecznie ujawnienie. Przykładem jest handlowiec mający wiedzę niejawną w postaci bazy danych o kontrahentach. Nie ujawnia tej swojej wiedzy, ponieważ jest przekonany, że jest to wyłącznie jego i stanowi to jego przewagę nad innymi pracownikami, którzy konkurują między sobą.

Wiedza zimna to wiedza związana z kodami pisanyimi, sformalizowanymi, jednoznacznie zdefiniowanymi. W porównaniu z wiedzą jawną jest bardzo sformalizowana, jedynie forma kodu jest inna, czyli jest to język ustruktrowany, słabo ustruktrowany i nie ustruktrowany.

Wiedza gorąca jest najbardziej wartościową wiedzą w organizacji. Jest transferowana i konwertowana w bezpośrednim kontakcie i generowana wyłącznie *face to face*. Tylko podczas takiego systemu komunikowania się jest możliwa do tworzenia. Każdy zapis z takiego spotkania, rozmowy, porozumiewania się strukturalizuje ją na poziomie procesów denotacyjnych, czyli takich, które umożliwiają bezpośrednie przypisanie desygnatów danym informacjom. Ale nie stanowi jeszcze ostatecznego znaczenia. Musi nastąpić proces konotacji, czyli oznaczania desygnatów uzyskanych w procesie denotacji. Wskazanie na dodatkowe znaczenia daje możliwości konwersji wiedzy i jej transferu w taki sposób, aby wiedza ta stała się użytkową, za którą organizacja może uzyskać profity finansowe i/lub profity biznesowe w postaci nowych zasobów niematerialnych. Zakodowany w dokumentach organizacji system działania, np. proces zorganizowania się przedsiębiorstwa w zakresie zarządzania sprzedażą, dystrybucją, systemem cen i ich sposobami formułowania (zapisywane w postaci „map procesów” czy też procedur i instrukcji postępowania), można i należy chronić. Stanowi wynik generowania wiedzy gorącej niejawnej w fazie wstępnej, zimnej w fazie zapisu, stanowi o typie semiotyki, czyli jakiego kodu użyć, czyli system znaków, jaki należy chronić, aby nie była ona „wiedzą wylewaną”, wypływającą z organizacji, przez co organizacja ponosi koszty.

A zatem, jeżeli organizacja uzna wiedzę gorącą za innowację, stanowi ona od tego momentu jej *know how*, wiedzę, którą należy chronić prawnie.

W tab. 1 prezentujemy semiotyki wiedzy potencjalnie stanowiące bazę dla każdego typu wiedzy generowanej w organizacji.

Tabela 1. Sformalizowane systemy znaków (semiotyki) jako instrument dekodowania wiedzy w organizacji

Semiotyki/rodzaje wiedzy	Wiedza jawna	Wiedza ukryta	Wiedza zimna	Wiedza gorąca	Wiedza chroniona
Kody uchodzące za naturalne: zoosemiotyka, sygnały węchowe, komunikacja dotykowa, kody smakowe	Powitania	Wbijanie numeru PIN	Istniejące opisy zachowań	Obserwacja czynna	Uzasadnienie zachowań
Paralingwistyka , czyli badania nad cechami pomagającymi komunikacji językowej, a możliwe do ustruktrowania i usystematyzowania	Podręczniki medyczne i inne	„Informacja między wierszami” treści	Skodyfikowane zapisy	Rozmowy i dyskurs	X

W szczególności można tu wyróżnić: Semiotyki medyczne (indeksy określonych objawów chorobowych oraz system konwencji, z których pomocą chorzy komunikują objawy choroby). Paralingwistykę właściwą – szumy nie mające struktury; języki bębnione i gwizdane					
Kody muzyczne	Odbiór muzyki	Emocje związane z odbiorem muzycznym	Partytura	Pisanie partytury	Odtworzenie
Języki sformalizowane (struktury matematyczne oraz informatyczne)	Programy komputerowe	Wynik działania programu	$E = mc^2$	Interpretacja $E = mc^2$	Teoria kwantów
Języki pisane, nieznanne alfabety, szyfry	Pismo klinowe	Metody interpretacji pisma	Zapisy interpretacji języka	Rozmowy o nieznanym alfabecie	Układ zero-jedynkowy
Języki naturalne (stereotypy językowe, systemy retoryczne, żargony, gwary, czym zajmuje się etnolingwistyka)	Opis języków	Ich interpretacja	Zapis interpretacji	Dyskusje nad interpretacją	Ustawa o języku mniejszości narodowych
Komunikacja wzrokowa	Reakcja wzrokowa	Interpretacja	Książkowy opis interpretacji	Reagowanie na komunikaty wzrokowe	X
Semantyka (przeciętna użyć pojęć w danym społeczeństwie)	Język administracji	Interpretacja prawa postępowania administracyjnego	Kodeks postępowania	Proces w Sądzie Administracyjnym	X
Struktury fabularne (semiologia fabuły)	Fabuła	Scenariusz	Książka	Dyskusja	Autorstwo
Kody kulturowe (etykieta, systemy modelowania świata, typologia kultur)	Stereotypy kultur	Interpretacja kultur	Opis zachowań międzykulturowych	Bycie w danej kulturze	X
Kody i komunikaty estetyczne (sztuka, kultura). Przekazy masowe	Wystawy i cena nabycia dzieła	Historia dzieła	Dzieło	Interpretacja dzieła	Autorstwo
Kody retoryczne i ideologiczne	„Jestem dla was”	Jestem dla was dla swoich celów	Programy polityczne	Dyskusje polityczne	Nazwy partii politycznych
Kinezyka i proksemika (zabarwienia emocjonalne komunikacji)	Krzyk jako złość	Krzyk jako treść	„Trzy razy tak”	Encykliki JPII	X

9. Zakończenie

Dekodowanie wiedzy w wirtualnych organizacjach sieciowych jest niezbędnym działaniem zmierzającym do efektywnego wykorzystania informacji przepływającej w sieciach. Semiologia dostarcza narzędzi umożliwiających kodowanie i dekodowanie wiedzy tworzącej wartość dla wszystkich jej odbiorców.

Literatura

- Eco U., *Nieobecna struktura*, WKR, Warszawa 2000.
- Cieśliński W., *Semiologia sieci wirtualnych*, [w:] E. Niedzielska, K. Perechuda (red.), *Koncepcje i narzędzia zarządzania informacją i wiedzą*, AE, Wrocław 2004a.
- Cieśliński W., *Metody i techniki semiologii zarządzania wiedzą*, [w:] K. Perechuda, A. Stosik, *Metody i techniki zarządzania wiedzą*, AWF, Wrocław 2004b.
- „Język a Kultura”, Uniwersytet Wrocławski, seria wydawnicza, Wrocław 1987-1997.
- Martyniak Z., *Inwentyka przemysłowa*, CRZZ, Warszawa 1978.
- Martyniak Z., *Metody i techniki zarządzania informacją i komunikacją*, AE, Kraków 2000.
- Niedzielska E., Dudycz H., Dyczkowski M. (red.), *Nowoczesne technologie informacyjne w zarządzaniu*, Prace Naukowe AE nr 1044, Wrocław 2004.
- Perechuda K., Stosik A., *Metody i techniki zarządzania wiedzą*, AWF, Wrocław 2004.
- Perechuda K., *Organizacja wirtualna*, Ossolineum, Wrocław 1997.
- Perechuda K., Cieśliński W., *Wirtualna integracja procesów*, [w:] B. Kubiak (red.), *Human Computer Interaction*, Uniwersytet Gdański, Gdańsk 1999.

SEMIOLOGY OF KNOWLEDGE DECODING IN THE ORGANIZATIONS NETWORK

Summary

The article presents semiology as an instrument of identification and description of knowledge within the area of virtual network organizations.